

บทความทางวิชาการ

เรื่อง

น้ำท่วมกับน้ำใจ

ของ

พันตำรวจโทวิชาญ เจริญรัตน์

อาจารย์(สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๘

เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
สายงานต่างๆ ประจำปี ๒๕๕๔ และประกอบการศึกษาทั่วไป

คำนำ

บทความทางวิชาการเรื่อง น้ำท่วมกับน้ำใจ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรข้าราชการตำรวจที่เข้ารับการฝึกอบรม ณ ศฝร.ภ.๘ ตลอดจนประกอบการศึกษาทั่วไป

หวังว่าบทความทางวิชาการเรื่องนี้จะ เป็นประโยชน์สำหรับการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสายงานต่างๆ ประจำปี ๒๕๕๔ และประกอบการศึกษาทั่วไป ในส่วนของข้อบกพร่องหากเกิดขึ้นผู้เขียนขออน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไปด้วยความยินดีอย่างยิ่ง

พันตำรวจโท วิชาญ เครือรัตน์

อาจารย์(สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๘

พฤศจิกายน ๒๕๕๔

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
สถานการณ์อุทกภัย ปี ๒๕๕๔	๒
ผลกระทบจากอุทกภัย	๒
คุณลักษณะของสังคมไทย	๓
การฝึกฝนให้เป็นคนมีน้ำใจ	๕
น้ำใจคนไทยในการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย	๖
สรุป	๗
เอกสารอ้างอิง	๘

น้ำท่วมกับน้ำใจ

บทนำ

เหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ซึ่งเป็นภาวะสืบเนื่องมาจากพายุโซนร้อน “นกเตน” (NOCK-TEN) ที่เกิดขึ้นจากบริเวณชายฝั่งด้านตะวันตกของเกาะไหหลำ ประเทศจีน ได้พัดเข้าสู่อ่าวตังเกี๋ย ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว จนมาสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา จนนำไปสู่ความเดือดร้อนในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกของประเทศ รวมกว่า ๒๓ จังหวัด ขณะที่เดือนสิงหาคมได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และร่องความกดอากาศต่ำกำลังค่อนข้างแรงพัดผ่านประเทศตอนบน ทำให้มีฝนตกชุกจนเกิดน้ำท่วมต่อเนื่องจากนั้นก็ได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อน “ไห่ถาง” (HAITANG) ที่อ่อนกำลังลงเข้าปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ พร้อมกับที่ได้ฝน “เนสาด” (NESAT) ที่เข้าสู่ประเทศไทยตอนบนจนมีฝนตกหนักถึงหนักมากเป็นระยะๆ จึงเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน จนได้สร้างความเสียหายต่อประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นจำนวนมากโดยล่าสุดมีผู้เสียชีวิตแล้วจำนวนหลายร้อยคน มีผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติดังกล่าวเป็นจำนวนมาก สิ่งที่ได้พบเห็นจากอุทกภัยที่ประชาชนชาวไทยไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยนั้นมีหลายประการ โดยเฉพาะการย้อนมองกลับไปหาธรรมชาติที่โลกสร้างมาคู่กับมนุษยชาติ ว่าธรรมชาติกลับมาลงโทษมนุษย์หรือเปล่าเนื่องจากมนุษย์ได้ไปทำลายธรรมชาติ โดยมองหาแต่ผลประโยชน์ไม่ได้มองถึงผลกระทบซึ่งจริงๆ แล้วมนุษย์กับธรรมชาติจะถูกอยู่คู่กันอย่างสมดุล ต่างฝ่ายต่างเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดผลกระทบขึ้นมามนุษย์จึงคิดได้ อาจจะไม่สายเกินไปแล้วที่จะแก้ไขคืนมา แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้มนุษย์คิดได้ถึงแม้ว่าจะช้าไป แต่คงไม่สายเกินไปที่มนุษย์จะต้องย้อนมองกลับไปหาธรรมชาติ จะต้องช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติ เพื่อที่ธรรมชาติจะช่วยปกป้องคุ้มครองเรา และสิ่งสำคัญที่ได้เห็นจากการเกิดอุทกภัยในครั้งนี้จนเกิดเป็นความรู้สึกที่อยากจะให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยตลอดไปไม่ว่าจะเกิดภัยหรือไม่ก็ตามนั่นคือน้ำใจของคนไทยที่มีให้ต่อกันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ประสบภัยด้วยตนเอง หรือกลุ่มบุคคล

อื่นที่ไม่ประสพภัยดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะทหาร ตำรวจ ตลอดจนภาคเอกชน ได้แก่ มูลนิธิ บริษัทต่างๆ และจากพี่น้องร่วมชาติจากทุกสารทิศที่ต่างให้ความช่วยเหลือมุ่งสู่ผู้ประสบอุทกภัย ซึ่งตัวผู้เขียนก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ไม่ได้เป็นผู้ประสพภัย และได้บริจาคทรัพย์สินจำนวนหนึ่งช่วยเหลือผู้ประสพภัยเช่นกัน จากการได้เห็นความช่วยเหลือของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันทำให้เกิดความประทับใจ จึงขอกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับอุทกภัยและน้ำใจของคนไทยในครั้งนี้อย่างละเอียดต่อไป

สถานการณ์อุทกภัย ปี ๒๕๕๔

อุทกภัยครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศไทยในครั้งนี้อยู่สืบเนื่องมาจากพายุโซนร้อน “นกเตน” (NOCK-TEN) ที่เกิดขึ้นจากบริเวณชายฝั่งด้านตะวันตกของเกาะไหหลำ ประเทศจีน ได้พัดเข้าสู่อ่าวตังเกี๋ย ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว จนมาสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา จนนำไปสู่ความเดือดร้อนในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกของประเทศ รวมกว่า ๒๓ จังหวัด ขณะที่เดือนสิงหาคมได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และร่องความกดอากาศต่ำกำลังค่อนข้างแรงพัดผ่านประเทศตอนบน ทำให้มีฝนตกชุกจนเกิดน้ำท่วมต่อเนื่อง จากนั้นก็ได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อน “ไห่ถาง” (HAITANG) ที่อ่อนกำลังลงเข้าปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ พร้อมกับที่ไต้ฝุ่น “เนสาด” (NESAT) ที่เข้าสู่ประเทศไทยตอนบนจนมีฝนตกหนักถึงหนักมากเป็นระยะๆ จึงเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน บริเวณพื้นที่ภาคกลางของประเทศเรื่อยมาจนกระทั่งมาถึงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จนได้สร้างความเสียหายต่อประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นจำนวนมาก

ผลกระทบจากอุทกภัย

กระทรวงเกษตรฯ สรุปพื้นที่การเกษตรเสียหายจากน้ำท่วมตั้งแต่ช่วงเดือนสิงหาคมจนถึงปัจจุบัน (พฤศจิกายน ๒๕๕๔) ประมาณ ๔.๔๕ ล้านไร่ โดยกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนาข้าว

นายธีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เผยผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับความเสียหายจากเหตุน้ำท่วม ตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงปัจจุบัน มีพื้นที่เพาะปลูกพืชเสียหายประมาณ ๔.๔๕ ล้านไร่ แบ่งเป็นผลกระทบจากน้ำท่วมช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน พื้นที่ประสบภัย ๕๓ จังหวัด เกษตรกรเดือดร้อน ๒๙๓,๙๔๗ ราย พื้นที่เสียหาย ๒,๗๕๗,๒๓๖ ไร่ เสียหายมากที่สุดเป็นที่นากว่า ๒.๔๔ ล้านไร่ ด้านประมง ผลจากน้ำท่วม ตั้งแต่เดือนสิงหาคม จนถึงปัจจุบัน มีพื้นที่ประสบภัย ๔๘ จังหวัด เกษตรกรเดือดร้อน ๔๐,๓๓๕ ราย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกว่า ๕.๓ หมื่นไร่ ด้านปศุสัตว์ช่วงน้ำท่วมตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงปัจจุบัน กระทบ ๓๓ จังหวัด เกษตรกร ๕๒,๐๓๑ ราย สัตว์ได้รับผลกระทบกว่า ๔,๕๐๐,๐๐๐ ตัว แปลงหญ้า กว่า ๓๐,๐๐๐ ไร่ จากที่กล่าวข้างต้นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอุทกภัยครั้งร้ายแรงของประเทศไทยในครั้งนี้อย่างยิ่งที่เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกร แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงความเสียหายในส่วนอื่น ๆ เช่น ความเสียหายด้านสาธารณสุขโรคซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ความเสียหายของสถานที่ทางการศึกษา ความเสียหายของภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น ดังนั้นความเสียหายจากอุทกภัยในครั้งนี้ถ้าคำนวณเป็นจำนวนเงินคงมีมูลค่ามหาศาล

คุณลักษณะของสังคมไทย

คนไทยนั้นเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติว่าเป็นผู้ที่จิตใจดีงาม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีบุคลิกยิ้มแย้มแจ่มใส จากคำกล่าวข้างต้นคงจะไม่ผิดเพราะคนไทยมีคุณลักษณะพิเศษในเรื่องดังกล่าว จากการศึกษาคุณลักษณะของคนไทย สรุปได้ดังนี้

ลักษณะเด่นของสังคมไทย

๑. เป็นสังคมที่มีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน เป็นอย่างมาก

๒. ถือความเป็นพี่เป็นน้องกันเป็นหลักในการครองเรือน และครองงาน นับถือความอาวุโสทางวัยวุฒิและคุณวุฒิ

๓. มีลักษณะของการประนีประนอมกัน (Conciliation) ไม่พยายามให้ข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งลุกลามใหญ่โตออกไป

๔. สังคมมีความยืดหยุ่นไม่ปิดกั้นของใหม่

๕. ยึดถือคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้กับชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะจะเดินตามทางสายกลาง(มัชฌิมาปฏิปทา)และถือหลักว่า"ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"

๖. เป็นนักปฏิบัตินิยม (Pragmatism) คือ เป็นผู้คิดแก้ปัญหาต่างๆในทางปฏิบัติมากกว่าอาศัยหลักทฤษฎี และไม่ยอมแตกหักโดยยอมเสียหายประโยชน์ส่วนตัวบ้างเพื่อรักษาสิ่งดีงามหรือประโยชน์ส่วนใหญ่

ลักษณะด้อยของสังคมไทย

๑. ขาดความมุ่งมั่นเอาจริงเอาจังในการทำงานและความเป็นอยู่ ไม่มีความตรงต่อเวลา

๒. ขาดความเป็นเลิศ (Excellence) ทำอะไรแบบจับจด ไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน

๓. เป็นสังคมที่มีความเกรงอกเกรงใจกันมากเกินไป จึงขาดความหลากหลายทางด้านความคิด เพราะไม่อยากจะโต้แย้งความคิดกลัวว่า จะกระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่นหรือเพื่อนร่วมงานโดยเฉพาะผู้บังคับบัญชา

๔. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity)

๕. ขาดจิตสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๖. ขาดจิตสำนึกในการรักษาคุณธรรม ไม่มีการลงโทษทางสังคมต่อผู้กระทำผิด และสังคมมีลักษณะลี้มง่าย (สุชาติ หล่อโลหการ : ๒)

จากคุณลักษณะของสังคมไทยจะเห็นว่าคุณลักษณะเด่นของสังคมไทย คือ เป็นสังคมที่มีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความเอื้ออาทรต่อกันและกันเป็นอย่างมาก ซึ่งสังคมโลกก็ยอมรับเราในข้อนี้ ดังนั้นถือเป็นสิ่งมีค่าและเป็นที่ภาคภูมิใจของคนไทยตลอดมา

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมึน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้อง ใช้เงินทองมากมาย เพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือ ผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น ทั้งนี้ว่าเป็นการแสดงน้ำใจ การแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกัน

ด้วยเงิน บางคนมีเงินมากอาจแล้งน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่ตระหนี่ถี่เหนียวไม่ยอม
 สละเงินโดยที่ไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามความเห็นแก่ตัว
 ขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน และความมีน้ำใจยังตรงกันข้าม
 กับความอิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยา คนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้ที่ได้
 ดีกว่า แต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่า จะมีมุทิตาแสดง ความยินดีด้วยอย่างจริงใจ
 ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่น และจะพยายามช่วยผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและ
 ต้องการของคนทั่วไป เป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม และจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการ
 ดำเนินชีวิต

การฝึกฝนให้เป็นคนมีน้ำใจ

การมีน้ำใจนั้นถือว่าการแสดงออกด้วยความสมัครใจ เป็นการแสดงที่ไม่ถูก
 ควบคุมจากบุคคลอื่น เป็นความบริสุทธิ์ในการแสดงออก ดังที่ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖
 มีพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

“อันว่าความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่

หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน

เป็นสิ่งดีสองชั้นพลันปลื้มใจ แห่งผู้ให้และผู้รับสมถวิล

เป็นกำลังเลิศพลั้งอื่นทั้งสิ้น...”

การมีน้ำใจนั้นสามารถฝึกฝนให้เป็นคนมีน้ำใจได้ วิธีการฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมี
 น้ำใจสามารถทำได้ ดังนี้

๑. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เรา
 ต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะ
 เป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม

๒. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

๓. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีของฝาก มาถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นว่าจะต้องใช้เงินมากมาย

๔. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อนที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน

๕. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรืองานอื่น ๆ

๖. จงให้ความรักแก่คนอื่น ๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้อง หรือรู้ว่าเขากำลังลำบากต้องการความช่วยเหลือ (ถกสิทธิ์ แก้วพรหม : ๑ - ๒)

การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ดีงามเบิกบานแจ่มใส ผิดพรณผ่องใส ใบหน้ายิ้มแย้มแล้วยังทำให้ได้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วยเพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ แล้วชีวิตของท่านจะพบแต่ความสุขตลอดไป

น้ำใจคนไทยในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

จากการที่ประเทศไทยต้องประสบกับอุทกภัยครั้งยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และพื้นที่กรุงเทพมหานครเมืองหลวงของประเทศรวมทั้งปริมณฑล มีการนำเสนอข้อมูลถึงภัยจากอุทกภัยและความเดือดร้อนของประชาชนผู้ประสบภัยผ่านทางสื่อต่างๆ ประชาชนคนไทยเพื่อนร่วมชาติทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบต่างก็ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในรูปแบบต่างๆ เช่น บริจาคทรัพย์สินเงินทอง เครื่องมืออุปกรณ์ในการดำรงชีพ

สำหรับน้ำใจคนไทยที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย อาทิ เช่น

๑. สมาคมชาวปักซีใต้ได้เปิดครัวปักซีใต้อาสากู้ภัยน้ำท่วมกระจายไปตามจุดต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยครอบคลุมพื้นที่ประสบอุทกภัยในกรุงเทพมหานคร

๒. ชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเช็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มอบธารน้ำใจช่วยเหลือผู้ประสบภัยอุทกภัย โดยนำข้าวไร่กว่า ๓ ตัน พร้อมสิ่งของที่จำเป็น

๓. ประชาชนจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่ที่ต้องประสบภัยจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ได้นำสิ่งของจากการร่วมบริจาคของประชาชนในพื้นที่มอบให้กับผู้ประสบอุทกภัย

จากที่กล่าวข้างต้นนั้นเป็นเพียงกลุ่มคนไทยเพื่อนร่วมชาติที่ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยที่ได้นำมากล่าวถึง ยังมีกลุ่มบุคคลอีกมากมายที่ไม่สามารถนำมากล่าวถึงได้ ซึ่งได้มอบความช่วยเหลือ ถือเป็นธารน้ำใจจากประชาชนคนไทยที่ร่วมใจอันบริสุทธิ์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในยามทุกข์ยาก

สรุป

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากอุทกภัยในครั้งนี้ของประเทศไทย ถือเป็นธรรมชาติที่ร้ายแรงในประวัติศาสตร์ที่เคยมีมา ระยะเวลาที่ประสบภัยมีระยะเวลายาวนาน ผู้ประสบภัยบางพื้นที่ต้องประสบภัยเป็นแรมเดือน บางพื้นที่ประสบภัยถึง ๓ - ๔ เดือน กว่าที่ภัยธรรมชาติจะผ่านไปแล้วกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ สำหรับความสูญเสียเกี่ยวกับชีวิตมีประชาชนคนไทยต้องเสียชีวิตจากอุทกภัยครั้งนี้มีจำนวนประมาณ ๕๐๐ กว่าคน และความสูญเสียต่อทรัพย์สินนั้นคิดเป็นจำนวนมหาศาล บางครอบครัวต้องสูญเสียทั้งบุคคลอันเป็นที่รัก และทรัพย์สินที่สร้างกันมาเกือบทั้งชีวิต ต้องเริ่มนับหนึ่งกันใหม่ในการดำรงชีวิตต่อไป ความสูญเสียที่เกิดขึ้นบางคนถึงกับทำใจไม่ได้ มีปัญหาต่อสภาพจิตใจ ต้องใช้ระยะเวลาเยียวยายาวนาน แต่การที่ผู้ประสบภัยได้รับน้ำใจจากคนไทยทั่วสารทิศ ถือว่าเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะดำเนินชีวิตต่อไป น้ำใจจากเพื่อนมนุษย์ในสังคมถือเป็นสิ่งมีค่ากว่าเพชรนิลจินดา เมื่อสังคมอยู่กันอย่างช่วยเหลือเอื้ออาทรซึ่งกันและกันสังคมก็จะสงบ คนในสังคมมีความสุข สำหรับความสูญเสียจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นใน

ประเทศไทย ปี ๒๕๕๔ ในด้านต่างๆ รัฐจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการฟื้นฟูให้กลับมาเป็นปกติเพื่อประชาชนจะได้ดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างปกติสุข ดังนั้นน้ำใจคนไทยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประสบภัยมีกำลังใจที่จะสู้ชีวิตต่อไปในโลกใบนี้

เอกสารอ้างอิง

<http://www.ku.ac.th/e-magazine/august45/know/help.html>

http://news.thaiza.com/detail_195770.html

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๑). กรุงเทพฯ :
วิญญูชน, ๒๕๕๓.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ : กลุ่มพลังวิชาการเพื่อ
อนาคต, ๒๕๕๐.

ไอรดา ชั้นธอุดม. สตช. หาช่องว่างปัญหา“จับแพะ” .หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (๓๐
มิถุนายน ๒๕๕๔) : ๒.

<http://www.108acc.com/index.php?mo=3&art=638107>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - ชื่อสกุล พันตำรวจโทวิชาญ เครือรัตน์

ประวัติการศึกษา ๒๕๓๕ ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒๕๔๖ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุ
ราษฎร์ธานี

ประสบการณ์ทำงาน ๒๕๔๐ รองสารวัตรงาน ๓ กองกำกับการ ๓
กองบังคับการ
อำนาจการตำรวจภูธรภาค ๘
๒๕๔๒ ผู้บังคับหมวดร้อย ๒ กองกำกับการโรงเรียน
ตำรวจภูธร ๘
๒๕๔๕ อาจารย์ (สบ ๑) ทำหน้าที่อาจารย์วิชาทั่วไป
กองกำกับ
การโรงเรียนตำรวจภูธร ๘
๒๕๔๘ อาจารย์ (สบ ๒) กลุ่มงานวิชาการและ
บริการทางการ
ศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร
ภาค ๘
๒๕๕๒ อาจารย์ (สบ ๒) กลุ่มงานอาจารย์
ศูนย์ฝึกอบรม
ตำรวจภูธรภาค ๘

ความมีน้ำใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้อง ใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดง ความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือ ผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการแสดงน้ำใจ การแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงิน บางคนมีเงินมากอาจแล้งน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่ตระหนี่ถี่เหนียวไม่ยอมสละเงินโดยที่ไม่รับประโยชน์ตอบแทน

ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัว ขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน และความมีน้ำใจยังตรงกันข้ามกับความ อิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยา คนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้ที่ได้ดีกว่า แต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่า จะมีมุทิตาแสดง ความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่น และจะพยายามช่วยผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไป และ เป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม จะเป็นผู้ที่มีประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

เราอาจฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ ดังนี้

1. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม
2. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
3. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีของฝาก

มาถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็น การแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นว่า จะต้องใช้เงินมากมาย

4. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อน ที่ต้องการพึ่งพา อาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน
5. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งาน แต่งงาน งานศพ หรือ งานอื่น ๆ
6. จงให้ความรักแก่คนอื่น ๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้อง หรือรู้ว่าเขากำลังลำบาก ต้องการความช่วยเหลือ

การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ตึงามเบิกบานแจ่มใส ผีวพรรณผ่องใส ใบหน้าอิมเอิบแล้วยังทำให้ได้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วย เพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ แล้วชีวิตของท่านจะพบแต่ ความสุขนิรันดร์

คลื่นพลังน้ำใจได้ไหลบ่าท่วมโลกใหญ่กว่าคลื่นสึนามิ ความรู้สึกเมตตา ความกรุณาปรานี อยากช่วยผ่อนคลายความทุกข์ยากด้วยประการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย แรงใจ แรง ทรัพย์

คลื่นพลังน้ำใจที่หลั่งไหลออกมาสามารถสัมผัสกันได้ทั่วโลก ทำให้เกิดความรู้สึกดีๆ ขึ้น อย่างประหลาด เป็นความอบอุ่น เป็นความปิติ เป็นทิพยสัมผัสที่กลบไลความแตกต่าง ขัดแย้งทุกชนิด ไม่ว่าจะเชื้อชาติ ศาสนา ลัทธิการเมือง ยากดีมีจน ความแตกต่างขัดแย้ง กลายเป็นเรื่องเล็ก พลังน้ำใจนั้นสูงใหญ่เลย พันสภาพจิตเล็ก พลังน้ำใจเป็นสภาพจิตใหญ่

มนุษย์ตกอยู่ในสภาพครอบงำของความคิดเล็กเสียจนเคยชิน จนหลงลืมไปว่าในเบื้องลึก ของจิตใจของมนุษย์แต่ละคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ที่ในสภาวะที่เหมาะสมสามารถงอกและ ผลิดอกออกช่อเป็นจิตใหญ่ ที่ไปพันความเป็นจิตเล็ก สภาพจิตใหญ่นั้นมีความกรุณาปรานี เข้ามาแทนที่ความเห็นแก่ตัวอันคับแคบ ความกรุณาปรานีก่อให้เกิดความปิติอิมเอิบ ซาบซ่าน และเป็น "กำลังเลิศพลังอันทั้งสิ้น" ดังที่ลันเกล้ารัชกาลที่ 6 มีพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

"อันว่าความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่

หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน

เป็นสิ่งดีสองชั้นพลันปลื้มใจ แห่งผู้ให้และผู้รับสมถวิล

เป็นกำลังเลิศพลั้งอื่นทั้งสิ้น..."

พลังน้ำใจหรือพลังแห่งความกรุณาปรานีที่หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ ก่อให้ความอ้อมใจความปลื้มใจอย่างที่มีมนุษย์ไม่รู้สึกรมาก่อน ในโลกที่ขับเคลื่อนด้วยโลกจรรตอันก่อให้เกิดความตึงเครียดด้วยการแก่งแย่งทอดทิ้งกันและการทำลาย มนุษย์ได้สัมผัสแห่งความกรุณาปรานีว่าเป็น "กำลังเลิศพลั้งอื่นทั้งสิ้น"

ในเมื่อพลังน้ำใจเป็นกำลังที่เลิศพลั้งอื่นๆ คำถามก็คือว่าทำอย่างไรจะทำให้พลังน้ำใจไม่ดับวูบไป แต่ดำรงคงอยู่เป็นเวลานานหรือเพิ่มพูนขึ้น ก่อให้เกิดความปลื้มใจและเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาแทนที่การขับเคลื่อนด้วยโลกจรรต

โลกที่ขับเคลื่อนด้วยโลกจรรตนั้นตึงเครียด แตกแยก และรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

มนุษย์ต้องการพลังขับเคลื่อนใหม่ที่เป็นพลังสมาน เพื่อลดความตึงเครียด ลดความแตกแยก และความรุนแรง

ส่วนบวกอีก 2 ประการ คือ

1. น้ำใจของคนไทย อันมีอยู่เป็นพื้นฐานซึ่งสูงมาก
2. มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และมีศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ อิสลาม ฮินดู ลิกซ์ ศาสนาเป็นภูมิปัญญาสูงสุดของมนุษยชาติเพื่อความกรุณาปรานีและเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ถ้าเราส่งเสริมการศึกษาและปฏิบัติตามหลักศาสนธรรม จิตใจก็จะสูงยิ่งๆ ขึ้นไปอีก

<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2005q1/article2005jan31p3.htm>

โดย ประเวศ วะสี พลังน้ำใจอันมหาศาล-ความงามที่ระดับแผ่นดิน มติชนรายวัน วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2548 ปี
ที่ 28 ฉบับที่ 9823

เปิดมุมมอง'ประเวศ'..น้ำท่วม รวนน้ำใจ ไทยพันวิบัติ ย้าน้ำลดแล้วอย่าให้สปิริตแห่ง
การรวนน้ำใจลดไปด้วย เพื่อให้ประเทศไทยพันวิบัติ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้เขียน
บทความเรื่อง 'น้ำท่วม รวนน้ำใจ ไทยพันวิบัติ' ระบุว่า

มหาอุทกภัย ๒๕๕๔ เป็นภัยพิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียสุดประมาณแต่ขณะเดียวกันมัน
ได้สร้างสิ่งที่มีค่ามหาศาล ที่ตามปรกติสร้างไม่ได้สิ่งที่มีค่ามหาศาลนั้นคือ การรวนน้ำใจ
เป็นสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน

เราได้เห็นคนไทยทุกหมู่เหล่า ทุกองค์กรรวมใจช่วยเหลือกัน ทหารกับรัฐบาลก็ร่วมกันได้
นายกรัฐมนตรีกับผู้นำฝ่ายค้านก็ร่วมกันได้ คนต่างสีก็ร่วมกันได้ มหาวิทยาลัย วัด สถานที
ราชการ เปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัย กระทรวงทุกกระทรวงยอมให้ตัดงบประมาณ
ของกระทรวง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ หรืออาจจะมากกว่าเพื่อเอาไปช่วยบรรเทาความเดือดร้อน
ของประชาชน สื่อมวลชนทุกแขนง ระดมกำลังรายงานความทุกข์ยากของราษฎร สื่อสาร
ความขัดแย้งและความเกลียดชังหายไปจากพื้นที่

ทั้งหมดแสดงว่ายามวิกฤตสุดๆ คนไทยสามารถละทิ้งความโกรธความเกลียด มารวมใจกัน
ได้สังคมใดที่สามารถละทิ้งความโกรธความเกลียดหันมารวมใจกันได้ สังคมนั้นจะมีพลัง
มหาศาลที่จะก้าวไปข้างหน้า

ความโกรธความเกลียดที่คนในชาติมีต่อกันล้างออกไม่ได้ด้วยความคิดและทฤษฎีใดๆ
ความคิดและทฤษฎีส่วนใหญ่อยู่ในโมหภูมิ ซึ่งยิ่งทำให้แตกร้าวกันมากขึ้น

ความโกรธความเกลียด และการยึดมั่นในความคิดและทฤษฎีกำลังขับเคลื่อนสังคมไทยเข้าไปสู่จุดพลิกผัน (tipping point) ที่คนไทยจะฆ่ากันตายเป็นหมื่นเป็นแสน

ถ้ามหาอุทกภัยคราวนี้มาล้างพิษในจิตใจของคนไทย ให้ละทิ้งความโกรธ ความเกลียด หันมารวมใจกัน สร้างสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน ประเทศไทยจะพ้นวิบัติ

ผมเตือนอยู่เรื่อยๆ ซึ่งดูจะมีคนเข้าใจน้อยเต็มที่ ว่าทำอะไรต้องเอาใจนำ อย่าเอาความรู้ ความคิด และทฤษฎีนำความรู้ ความคิดและทฤษฎีนำไปสู่ความแตกแยกและทอนกำลังได้ง่ายถ้าเอาใจนำจะเกิดพลังมหาศาล และเกิดความรู้ที่ถูกต้องตามมาภัยพิบัติครั้งนี้จะเห็นว่าใจมีค่าและมีพลังเพียงใดถ้าคนไทยรวมใจ สร้างสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน อะไรๆ ก็เป็นไปได้ทั้งสิ้น

เราสามารถรวมใจกันแก้ความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้ เราสามารถรวมใจกันสร้างความเป็นธรรมในสังคมได้ เราสามารถรวมใจกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรรวมทั้งจัดการการใช้อย่างเป็นธรรม และยั่งยืนได้ เราสามารถรวมใจกันป้องกันน้ำท่วมได้

แต่ถ้าเราแตกแยกกันน้ำจะท่วมอีก และประเทศไทยจะวิบัติ

เราอย่าให้การรวมใจหายไปพร้อมกับน้ำลด ต้องรักษาสปิริตแห่งการรวมใจไว้ให้ได้ เพื่อสร้างสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกันรัฐบาลควรนำการสร้างสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน มาเป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกฝ่ายจะร่วมมือกัน เหมือนการร่วมมือในการบรรเทาอุทกภัยคราวนี้

เรื่องนี้ทำไม่ยาก และใช้เวลาไม่มาก โดยมีหลักการและแนวทางดังนี้

(๑) การพัฒนาที่จะยั่งยืน นั้นจะต้องเป็นการพัฒนาอย่างบูรณาการ ไม่ใช่การพัฒนาอย่างแยกส่วนเป็นเรื่องๆ คือ พัฒนา ๘ เรื่องให้เชื่อมโยงอยู่ในกันและกันอันได้แก่ เศรษฐกิจ-จิตใจ-สังคม-วัฒนธรรม-สิ่งแวดล้อม-สุขภาพ-การศึกษา-ประชาธิปไตย

(๒) การพัฒนาอย่างบูรณาการต้องเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง เอากรมเป็นตัวตั้งไม่ได้ เพราะกรมแยกส่วนเป็นเรื่องๆ ตามกรมแต่ละกรม เช่นกรมดิน กรมน้ำ กรมต้นไม้ กรมข้าว ฯลฯ

(๓) พื้นที่คือชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด เรามีหมู่บ้านประมาณ ๘๐,๐๐๐ ตำบลประมาณ ๘,๐๐๐ จังหวัด ๗๗ ถ้าองค์กรเหล่านี้จัดการตนเองได้ กล่าวคือ ชุมชนจัดการตนเอง ท้องถิ่นจัดการตนเอง จังหวัดจัดการตนเอง ปัญหาต่างๆ จะสามารถจัดการไปได้ ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ ประเทศจะลงตัว จัดการตนเอง หมายถึง จัดการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้ง ๘ เรื่อง ตามที่กล่าวใน (๒) และจัดการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างบูรณาการ

(๔) ตำบลทุกตำบลสามารถเป็นสังคมที่คนไทยไม่ทอดทิ้งกันภายใน ๑ เดือน อบต. สามารถสำรวจในตำบลของตนว่าใครอยู่ในฐานะจะถูกทอดทิ้งบ้าง เช่นคนแก่ คนพิการ เด็กกำพร้า คนป่วย และจัดให้มีอาสาสมัครดูแลและหมอดทุกคน มีกองทุนสุขภาพชุมชน ที่สปสข. ยินดีจ่ายให้ ๔๐ บาทต่อคน ถ้าประชากรในตำบลมี ๑๐,๐๐๐ คน ก็จะมี ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการเริ่มต้นได้ สามารถทำได้อย่างทั่วถึงทั้ง ๘,๐๐๐ ตำบล ครอบคลุมหมดทั้ง ๘๐,๐๐๐ หมู่บ้าน

(๕) การมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ ทุกชุมชน ทุกท้องถิ่น ทุกจังหวัด ต้องสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ สัมมนาชีพ หมายถึงอาชีพที่ไม่เบียดเบียนตัวเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียน สิ่งแวดล้อม คำว่าสัมมนาชีพจึงบูรณาการเรื่องเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และ ศีลธรรมเข้าด้วยกัน การมีสัมมนาชีพเต็มพื้นที่เป็นบ่อเกิดของความร่มเย็นเป็นสุข ขณะนี้ การไม่มีงานทำและการขาดความมั่นคงด้านอาหารกำลังก่อให้เกิดจลาจล ระบาดทั่วไปใน โลก ประเทศไทยจะต้องตั้งเป้าหมายสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ให้ได้ และทุกฝ่ายระดมกำลัง ช่วยกันเหมือนการระดมกำลังช่วยเรื่องน้ำท่วม

(๖) การศึกษาอย่างบูรณาการกับสังคม ระบบการศึกษามีพลังมหาศาล แต่ที่ผ่านมา การศึกษาลอยตัวจากสังคม เป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ถ้าการศึกษาบูรณาการเข้ามาใน การพัฒนาอย่างบูรณาการจะเป็นพลังมหาศาลของการพัฒนาไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่าง สมดุล

(๗) หนึ่งหน่วยงานสนับสนุนหนึ่งตำบล เรามีกระทรวง ทบวง กรม กอง มหาวิทยาลัย องค์กรภาคธุรกิจ จำนวนมากมาย ถ้าหนึ่งกอง หรือหนึ่งคณะวิชา หรือหนึ่งบริษัท ไป สนับสนุนหนึ่งตำบลให้สามารถจัดการตนเองได้ ก็สมารถทำได้ทั้ง ๘,๐๐๐ ตำบลโดยมิ ยาก เห็นไหมว่าถ้ารวมน้ำใจ สร้างสังคมไทยที่ไม่ทอดทิ้งกันจะเกิดพลังมหาศาล เพียงใด

(๘) ปรับวิธีการงบประมาณไปพัฒนาโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง การงบประมาณที่ผ่านมาเอา กรมเป็นตัวตั้ง จึงพัฒนาแบบแยกส่วน การพัฒนาอย่างยั่งยืน ต้องปรับวิธีการงบประมาณ ไปสนับสนุนพื้นที่ให้พัฒนาอย่างบูรณาการ ถ้าปรับวิธีการงบประมาณดังที่วานี้ จะเกิดพลัง

มหาศาลไปหนุนการพัฒนาทั้ง ๗ ข้อข้างบนนั้น พาสังคมไทยไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุขโดยรวดเร็ว

<http://www.right-livelihoods.org/article/content/74-content/421-2011-10-17-09-08-33.html>

อภิสิทธิ์ แก้วพหม
โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้อง ใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือ ผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น ถิ่นับว่าเป็นการแสดงน้ำใจ การแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงิน บางคนมีเงินมากอาจแกล้งน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่ตระหนี่ถี่เหนียวไม่ยอมสละเงิน โดยที่ไม่รับประโยชน์ตอบแทน

ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัว ขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน และความมีน้ำใจยังตรงกันข้ามกับความ อิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยา คนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้ที่ได้ดีกว่า แต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่า จะมีมิตตาแสดง ความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่น และจะพยายามช่วยผู้อื่นที่คอยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไป และ เป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม จะเป็นผู้ที่มีประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เราอาจฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ ดังนี้

1. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม
2. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
3. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีของฝาก มาถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็น การแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นว่าจะต้องใช้เงินมากมาย
4. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อน ที่ต้องการพึ่งพอาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน
5. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรือ งานอื่น ๆ
6. จงให้ความรักแก่คนอื่น ๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้อง หรือรู้ว่าเขากำลังลำบากต้องการความช่วยเหลือ

การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่สงามเบิกบานแจ่มใส ศิวพรหมผงองใส
ไบหน้าอ้อมเอิบแล้วยังทำให้ได้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วยเพราะความมีน้ำใจแสดงถึง
ความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ แล้วชีวิตของท่านจะพบแต่ความสุขนิรันดร์

<http://www.ku.ac.th/e-magazine/august45/know/help.html>

คำตอบแทนน้ำใจ

เรื่องนี้เป็นเรื่องเล่าดี ๆ เป็นนิทานสอนใจเพื่อให้เยาวชนไทยได้ตระหนักถึงคุณธรรมประจำใจอย่างหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่า เป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของเราชาวไทย ผู้คนที่ชาวโลกยกย่องถึงความมีน้ำใจไมตรี ยิ้มแย้ม แจ่มใส ต้อนรับขับสู้ผู้คนที่ได้อย่างมีน้ำใจให้คนอื่นได้อย่างสุดจิตสุดใจ ประเทศไทย เมืองไทยของเรา คำตอบแทนน้ำใจ

ชายพเนจรที่ยากจนเดินทางมาไกล และเห็นว่าใกล้ค่ำแล้ว จึงมาหยุดที่หน้าบ้านที่ใกล้ที่สุดแล้ว ถามว่า เขาจะค้างคืนที่นั่นได้ไหม เจ้าของบ้านเป็นหญิงที่ร่ำรวย นางไม่ยินยอม แถมยังตะคอกใส่เขา เขาจึง มาหยุดที่หน้ากระท่อมอีกหลังหนึ่ง เจ้าของกระท่อมเป็นหญิงยากจน แต่นางก็ยินดีเชิญเขาเข้าไปในบ้าน พอ ชายพเนจรเข้ามาและเห็นสภาพภายในบ้านก็เกิดสลดใจกับความยากจนที่อยู่รอบตัว เขาเห็นเด็กหลายคน ซึ่ง ล้วนแต่สวมเสื้อกะรุ่งกะริ่ง

" ทำไมท่านไม่เย็บเสื้อให้ลูก ๆ ใส่ล่ะ " ชายพเนจรถาม

" สามีของฉันทายไปแล้ว ไม่ต้องพูดถึงตัดเย็บเสื้อใหม่ ๆ ให้ลูก ๆ ทหรอก ฉันทยังไม่มีเงินพอจะเลี้ยง ลูก ๆ เลย "

ชายพเนจรฟังแล้วก็ไม่พูดอะไร พอนางเชิญให้เขาร่วมกินอาหารด้วย เขาก็ปฏิเสธว่า เขาไม่หิว แล้วเขาก็ขอตัวเข้านอน เช้าตรู่วันรุ่งขึ้น เขากล่าวขอบคุณหญิงนั้นที่ต้อนรับเขาอย่างดี

ขณะที่จะจากไป เขา พูดขึ้นว่า

"ไม่ว่าท่านจะเริ่มทำอะไรในตอนเช้า ก็จงทำต่อไปจนถึงเย็น "

หญิงที่ยากจนไม่เข้าใจและไม่ได้ใส่ใจในคำพูดนั้น เมื่อก้าวเข้ามาในบ้านก็มองดูลูก ๆ แล้วก็ตัดสินใจว่า เด็ก ๆ ควรจะมีเสื้อผ้าบ้าง นางจึงไปยืมปานจากหญิงเพื่อนบ้านที่ร่ำรวยแล้วก็เริ่มทำงาน ยิ่งทำเท่าไรด้วย ก็ยิ่งยาวขึ้น วันนั้นทั้งวันนางมัวแต่ปั่นด้าย กว่าจะเสร็จก็ดวงอาทิตย์ตกดิน นางได้พบว่า นางมีด้ายพอจะนำมา ทอ แล้วตัดเสื้อผ้าให้เด็ก ๆ ใส่ได้ไปจนตลอดชีวิต ตอนนั้นเองที่นางเข้าใจความหมายของคำพูดของชายพเนจร

เช้าวันรุ่งขึ้น นางไปหาเพื่อนบ้านที่ร่ำรวยและมอบด้ายให้ เพื่อเป็นการตอบแทนที่ให้นางยืมปาน แล้วก็เล่าเรื่องทั้งหมดโดยไม่ปิดบัง หญิงร่ำรวยได้ฟังก็เกิดความริษยา จึงสั่งให้คนรับใช้ไปตามหาชายพเนจร แล้วพากลับมา

คนรับใช้พาชายพเนจรกลับมาถึง หญิงร่ำรวยก็ออกมาต้อนรับเขาเป็นอย่างดี ให้อาหารเขามากมาย และจัดเตียงอย่างดีให้หลับนอน

ชายพเนจรอยู่ที่นั่นวันหนึ่ง แล้วก็อีกวันหนึ่ง กิน ดื่ม แล้วก็นอน หญิงร่ำรวยซักอยากจะให้เขาไป แต่ไม่กล้าไล่ ในที่สุดชายพเนจรก็เก็บข้าวของแล้วก็เดินออกไป โดยไม่มีคำอำลา หญิงร่ำรวยหมดความอดทน นางตะคอกเขาว่า

"บอกมาสิว่าฉันจะทำอะไรวันนี้ " เขาเหลือบตามองนางแล้วก็พูดว่า

"ไม่ว่าท่านจะเริ่มทำอะไรในตอนเช้า ก็จงทำต่อไปจนถึงเย็น "

หญิงร่ำรวยรีบเข้ามาในบ้าน หยิบเอาไม้วัดขึ้นมา ยังไม่ทันจะเริ่มวัดผ้า นางก็จามออกมาอย่างแรง จนแม่ไก่ทุกตัวในลานบ้านตกใจวิ่งหนีไป

จากนั้น นางก็จามต่อไปจนถึงเย็น ด้วยความแรงอย่างชนิดที่ทำให้นาง กิน ดื่ม หรือพูด
อะไรไม่ได้ เลย วันนั้นทั้งวันบ้านทั้งหลังของนางสั่นสะเทือน เพราะเสียงจามดังลั่นของนาง

<http://www.thaigoodview.com/library/studentshow/2549/m3-4/no09-24-32-38/page15.html>